

LIBERTATEA

Abonamentul:

Preţul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume”, „Bobornaci” şi broşurile „Spicuri Economice”, este pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 8 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie naţională politică.

o o o

Apare LUNIA ŞI JOIA

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă. Insertiunile ca şi abonamentele, să plătesc înainte. — Manuscriptele nu să dau înapoi. —

Puternic atac rusesc la Carpaţi.

Armata a VIII-a rusească, care începuse atacul contra trupelor austro-ungare ce înaintaseră peste Carpaţi de vre-o săptămână, — atât de puternic s'a întărit, că în faţa vehementului atac, trupele austro-ungare au fost silite să se retragă spre creasta munţilor, şi în jur de Gorlice.

In Polonia-rusească nu e nici o schimbare încă, luptele decurg cu înverşunare pe lângă râurile Vistula, Bzura şi pe la Rawka. Atacul german înaintază încet.

Sîrbii sunt în BOSNIA spre răsărit de linia FOCSA—VISEGRAD şi râul DRINA. — Podul dela Zimony zvîrlit în aer de către Sirbi.

Muntenegrenii atacă la TREBINJE, în Herţegovina, dar fără succes. Colţul de jos al DALMATIEI dela Spizza până la Budua e în mâna Muntenegrenilor încă dela începutul războiului.

In BELGIA luptele dela YPERN şi NIEUPORT nu mai au sfîrşit. La Nieuport Germanii au înaintat puţin.

Francezii atacă într'una, dar trupele germane se apără cu vitejie. — Atacurile franceze din Alsaţia-germană, au fost respinse de către trupele germane.

ITALIA a cuprins VALONA (la ţărmul Albaniei).

200 de milioane lei pentru înzestrarea armatei române.

Mersul războiului.

Lupta uriaşă din Polonia rusească între Germanii şi Ruşi, se desfăşură cu toată furia.

Ştirile ce ne sosesc despre această luptă nu prea spun multe, sunt scurte şi seci, cu toate că lumea de acestea e mai curioasă, dacă ni s'a spus în atâtea rînduri că soarta războiului acolo, în Polonia rusească, se va hotărî şi nu la Sirbi, în Ungaria, în Galiţia, ori pe aiurea.

Se vede că tainele războiului pretind, ca deocamdată lumea mare să nu fie introdusă în secretele uriaşei îmbrăţişări.

Cei de pe acasă, dornici de a şti toate, deocamdată

să ne îndestulim cu cît spun ştirile date de cartierul general german: »in Polonia de sus nu e nimic nou, luptele decurg cu înverşunare lângă râurile Vistula, Bzura şi pe la Rawka"... Atît.

Dar iată că pe cînd ne tînguim noi de amuţirea ştirilor despre marea luptă din Polonia-rusească, alte ştiri oficiale sunt nu se poate mai bogate în amănunte despre luptele ce se dau în alte părţi ale întinsului cîmp de război.

Despre luptele dela poalele Carpaţilor, în Galiţia şi Ungaria, apoi despre cele din Belgia şi dela hotarul francez, despre stările din Bosnia şi despre luptele cu Muntenegrenii, se dau destule amănunte.

Ştirile oficiale date despre luptele din Galiţia spun în repeţite rînduri, că Ruşii atacă cu toată puterea spre Carpaţi, cam pe la strîmtoarea Dukla şi că trupele austro-ungare au fost silite să se ferească din calea acestui atac retrăgîndu-se pe munţi în sus, către creasta Carpaţilor. Ştirea mai nouă vesteşte, că armata a VIII-a rusească primind însemnate întăriri, a atacat cu atîta putere trupele austro-ungare cari trecuseră de vre-o săptămână peste Carpaţi, că acestea au fost nevoite a se retrage pe vîrfurile strîmtorilor şi în jur de Gorlice.

Despre luptele cu Sirbii şi Muntenegrenii se spune că abia lupte mai mărunte au fost

cu ei, pe la hotare, dar Sirbii au pătruns în Bosnia până la linia Focsa-Visegrad şi râul Drina, iar Muntenegrenii atacă la Trebinje, în Herţegovina şi colţul de jos al Dalmatiei e în mâna lor încă dela începutul războiului.

In Belgia Germanii au respins cu vitejie până acum toate atacurile dela Nieuport, şi la Ypern încă se ţin bine. Tot aşa nu pot răzbi atacurile franceze nici în Vogezi, pădurile Argone şi în Alsaţia germană, la apus de Senheim.

Lupta între Turci şi Ruşi în Caucas şi între Turci şi Englezi la Canalul Suez, e tot în starea veche. Lupte mai însemnate nu s'au dat pe aceste fronturi şi încăerările

mai mici despre cari vorbesc știrile, se petrec pe la granițe, când pe pământ rusesc ori englezesc, când pe pământ turcesc.

Iată știrile mai nouă:

Lupta cu Rușii.

Berlin, 27 Dec. (of.) — În Prusia-răsăriteană e tot starea veche.

Lupta din Polonia, decurge încă. Atacurile germane de pe lângă râul *Baura* și de pe la *Rawka*, încet-încet dau nainte.

La Miază-zi de *Tomasow*, atacăm cu succes. Incercarea Rușilor de-a ne sparge rîndurile printr'un atac pornit dinspre Miază-zi, către *Inowloza*, a fost zădărnicită.

Berlin, 28 Dec. (of.) — Pe cîmpurile de luptă din Prusia-răsăriteană, Polonia-de-jos și la Miază-noapte de râul *Vistula*, nu e nimic nou.

Atacurile germane de pe țărmul stîng al *Vistulei* din Polonia-de-sus, cu toate că e foarte rea vremea, se desfășură mai departe.

In Polonia nu e nici o schimbare.

Berlin, 29 Dec. — (oficioasă) În Prusia răsăriteană și în Polonia de sus pe lângă râul *Vistula*, nu e nici o schimbare.

Luptele decurg cu inversunare. Atacul german dintre râul *Baura* și *Rawka* a dat puțin nainte. Atacul Rușilor din jos de *Inowloza*, a fost respins.

Atacuri rusești în Galiția și Polonia-de-jos.

Budapesta, 27 Dec. (of.) În Carpați e tot starea veche. Atacul Rușilor între *Rymanov* și *Tuckow* (Galiția), a silit trupele austroungare dela poalele Carpaților din Galiția să se retragă puțin napoi. Atacurile dușmane pornite pe lângă râul *Dunajec* (Galiția) și în partea de jos a râului *Nida* (Polonia), n'au izbutit. În Polonia-de-jos luptele țin încă pe la *Tomasow*.

Trupele austroungare s'au ferit din calea atacurilor rusești.

Budapesta, 28 Dec. (știre oficioasă). — Trupele austroungare ferind din calea atacurilor rusești, la miază-

noapte de strîmtoare a *Duk'a*, în Galiția, s'au retras și mai departe în așezările lor și mai aproape de creasta munților Carpați.

Intre rîurile *Dunajec* și *Biela* din sus de *Zuklicyn*, am respins un puternic atac rusesc,

Pe frontul nostru din Polonia-de-jos, nu s'a întîplat nimic mai însemnat.

Atacul puternic pornit de armata a VIII-a rusească.

Budapesta, 29 Dec. (Știre oficioasă). — Armata a VIII-a rusească, care începuse atacul împotriva trupelor austroungare ce trecuseră de o săptămîină Carpații a atacat atît de puternic, fiind întregită și întărită cu mari puteri proaspete, că trupele austroungare au aflat de bine a se retrage din calea atacului pe vîrfurile strîmtorilor din Carpați și în jur de *Gorlice*, ceea ce însă nu are înfrîurire asupra luptelor dela miază-noapte (Polonia).

Rușii în Ungaria.

Budapesta, 28 Dec. — Atacurile trupelor austroungare împotriva Rușilor cari au năvălit în Ungaria preste munții Carpaților, se repetază zi de zi.

În comitatul *Ung*, nu mai sunt Ruși; în comitatul *Bereg* trupele rusești sunt în retragere, iar în comitatul *Maramurășului* acum sunt în curgere cele mai vehemente încăerări. Numărul prinsonierilor crește mereu.

La sărbătorile *Crăciunului*, Rușii au pornit un puternic atac împotriva trupelor austroungare lângă *Ökörmezö*, dar după sărbători iară a încetat muzica armelor. Rușii aici nu mai atacă acum, ci își rînduesc trupele la spaatele frontului.

Lupta cu Francezii.

Atacurile pe frontul francez.

Berlin, 27 Dec. — (of.) Pe frontul francez s'au început atacurile. Atacul francezilor la *La Boiselle*, spre Miază-noapte de *Albert* a fost zădărnicit. Acestui atac tru-

pele germane i-au răspuns prin contra-atac.

N'au reușit nici atacurile franceze din pădurile *Argone*, în ținutul *Meurissons* și la răsărit de *Verdun*.

În Alsația-germană, atacurile franceze, pornite împotriva așezărilor noastre, întărite la răsărit de linia *Thann—Dammerkirch*, au fost respinse. Francezii au reușit să cucerească noaptea, la răsărit de *Thann*, o nălțime de mare înălțime pentru luptele de mai apoi, trupele germane însă au recucerit aceeași înălțime printr'un contra-atac.

Berlin, 28 Dec. (of.) — Mai multe atacuri franceze pornite la miazănoapte de *Arras*, împotriva trupelor germane, au fost respinse.

La răsărit de *Verdun*, dușmanul atacă din nou.

Tot așa în Alsația, unde se nizuște să cucerească iară înălțimea dela apus de *Sennheim*, pentru care și ieri s'au dat lupte crîncene.

Berlin, 29 Dec. Atacurile franceze la miază-noapte *St. Menchouldt* au fost respinse. Trupele germane au atacat în *Bels Brûle* la apus de *Appremont* luînd dela francezi un șanț și 3 mașini de pușcat. Atacurile franceze din Alsația la apus de *Senheim* n'au reușit.

Lupta din Belgia.

Berlin, 27 Dec. (of.) — În Belgia e tot starea de mai înainte. În apropierea țărmurilor, pe mare, se ivesc de nou vasele de războiu engleze.

Luptele dela Nieuport și Ypern.

Berlin, 28 Dec. — La *Nieuport* trupele francezo-engleze și belgiene, atacă fără întrerupere, dar până acum n'au putut încă răzbi.

Vasele de războiu engleze sprijinesc de pe mare atacurile, totuși tunurile corăbiilor n'au pricinuit pîn'acum pagubă trupelor germane. Abia cîțiva locuitori din *Westend* au fost unii omoriți, alții răniți de granatele engleze.

La *St. Georges*, n'a reușit atacul dușmanului.

În jur de *Ypern* și acum țin

luptele. Aici ne-a reușit să luăm dela dușmaini un șanț și cîțiva prinsoneri.

Rotterdam, 28 Dec. — Trupele francezo-engleze cari luptă în Belgia au primit în timpul din urmă mari ajutoare. Tot așa le-a sosit și Germanilor trupe de întărire. Mai ales trupele engleze au avut lupte grele acum de curînd. În atacurile dela *Nieuport* mai ales dragonerii francezi s'au distins. Incercarea aceea a lor însă de-a înainta chiar pe lângă țărmul mării, ca să atace apoi din spate pe Germanii, n'a reușit, pentru că Germanii, bîgînd de seamă la vreme planul călăreților francezi, le-a zădărnicit incercarea.

Pierderile Englezilor în oameni dela începutul războiului pînă acum sunt: 3694 ofițeri și 39 675 soldați.

Berlin, 29 Dec. La *Nieuport* și la miază-zi de *Pern* germanii au mers puțin naine, deși trupele francezo-engleze într'una atacă.

Lupta cu Sîrbii.

Francezii ajută pe Sîrbi.

Viena, 28 Dec. Se vestește din Constantinopol, că o corabie panțerată franceză: „*Waldeck Rousseau*” sosind de curînd în portul dela *Saloniki* (Grecia), a stat în port vre-o 5—6 zile, în care timp a descărcat aici aurul și muniția trimise de *Francia*, pentru *Sirbia*.

Din *Saloniki* se vestește, că de-aceia s'a oprit vasul „*Waldeck Rousseau*” acolo, pentru că în lupta cu vasele de războiu austroungare suferind niște stricări, Francezii, — fiind mai aproape, — au trimis corabia la *Saloniki*, spre *reparare*.

Podul dela Zimony, zvîrlit în aer.

Budapesta, 28 Dec. — (of.) Pe cîmpul de luptă cu Sîrbii, afară de unele lupte mai mărunte pe la hotar, nu s'a petrecut mai nou nimic deosebit.

Sîrbii iară au zvîrlit în aer podul dela *Zimony*. (Acest pod, după înțlia lui distrugere, fusese reparat în timpul din urmă de către trupele noastre).

și Rusia, contra Chinei și Germaniei, va fi cu atât mai folositoare pentru noi, cu cât în Rusia își află Japonia un puternic tovarăș și sprijinitor totodată și în contra Statelor Unite din America, față de cari Japonia n'a avut în trecut și nu are nici azi, încredere.

Ziaristul englez și contele Okuma au vorbit apoi despre întâmplările cele mai nouă de pe cîmpul de războiu.

Ministrul-reședinte japonez a spus:

— E de neînțeles, de ce vreau să prostesc Germanii lumea cu știri ca acelea, cari spun că trupele germane au făcut prizonieri, dintr'una, în o singură ciocnire, dar și aceea fără prea multă însemnătate, nu mai puțin decît 50.000 de Ruși, ori 5 mii de Englezi și că în tabăra germană se află azi o jumătate de milion de prizonieri! Cine poate crede așa ceva? Dar atunci întreg războiul acesta n'ar fi altceva decît o navală, o scurgere în Germania a popoarelor îndușmănite cu ea. E cu putință să se predea așa soldații? Pentru că la noi la Japonezi, de pildă, e cu totul altcum. Soldatul Japonez mai bine moare, decît să se dea prins.

Invățați nemți și primejdia foametei.

După cum se vestește din Berlin, învățații economiști nemți, ca: profesorii universitari Schmoller, Wagner și a. au dat un apel (chemare) către poporul nemțesc, prin care îi atrag luarea aminte, ca să fie cât mai cruțător în ce privește unele anumite articole de hrană. Acest apel zice între altele:

»Guvernul englez voește să silească Germania, ca să încheie o pace rușinoasă strimtorată de foamete. Planul acesta trebuie să-l nimicim. În acest scop poporul german trebuie să se potrivească puținței de rodire a economiei naționale germane.

În apelul lor savanții recomandă mai ales cruțarea pâinii de grâu, apoi a cîrurilor de tot felul, a untului și a untului, recomandînd totodată mîncarea articolelor, pe cari economia de-acasă le poate da în cătățime îndestulătoare. Astfel sunt înainte de toate: cartofii, săcara, ovăsul, zarzavaturile și poamele de tot felul.

De asemenea se recomandă cu căldură în acest apel, consumarea zaharului, care nu numai, că se poate căpăta în cătățimi îndestulătoare, ci mai e pe lîngă aceasta și foarte nutritor.

Pentru abonați.

La numărul de față am alăturat buletine (mandate postale) de trimis banii pentru foaie pe anul viitor.

Rugăm să se trimită de acum, căci după Anul-Nou la o săptămînă oprim foile pentru cei ce n'au trimis plata.

Acei ce n'ar fi căpătat buletin cu numărul de față, îl vor căpăta în numărul de Crăciun.

Rugăm Central Uni

pe abonații vechi, cari au adresa tipărită, ca, la trimiterea banilor pentru foaie, să scrie pe cotorul (cuponul) buletinului numărul sub care le merge foaia! Acela e numărul cel văd scris pe adresă sus la dreapta (nu cel dela mijloc). Ne fac mare ușurare de muncă dîndu-ne acel număr.

Îl scrieți pe copon unde se cere prin cuvintele: „Am foaia sub numărul fășiei...” Unde s punctele acelea să scrie numărul.

— Cetiți anunțul „Calendarul Național” în pagina din urmă a „Foi Interesante”. Atragem deosebită luare aminte asupra prețului cu care se trimite acum acest Calendar, — preț singur bun pentru comanda făcute dela 14 Dec. încoace.

A P E L

— În folosul soldaților noștri. —

Se apropie sf. sărbători a nasterii Dnului, a anului nou, și a bobotezii.

Fericit, cel ce și în anul acesta de grea încercare, le poate petrece în satul și în casa lui, încunjurat de dragostea părinților și a copiilor.

Dar îndoit de jalnic va fi pranicul pentru bieții noștri soldați, cari vor petrece și noaptea sfîntă a neșterii mîntuitorului, afară pe cîmpul de luptă.

În loc de cîntece de stea și

colinzi, vor asculta sunetul fioros al tunurilor, șueratul neîncetat al gloanțelor.

Dar triste vor fi sărbătorile și pentru cei, ce le vor petrece pe patul de durere din spitale, deasemenea departe de toți aceia cu cari în alți ani împreună le-au prăsnuit.

În spitalele din orașul nostru Turda, sunt peste 500 de răniți, dintre cari 80% sunt Români.

După cum suntem informați, simțul de jertfă al societății damelor maghiare din loc a pregătit pe seama răniților, pentru sara de Crăciun al catholicilor, o mică serbare împărțind tuturor răniților daruri de crăciun.

Subscrisa Reuniune a femeilor române din Turda Arieș, care și până acum și a împlii datorita cetățenească și creștinească față de cei răniți, colectînd și împărțind pînă ei albituri și haine, — și-a adus aminte, că are deasemenea o datorință, și sfîntă și națională, ca și în sara crăciunului românesc să se apropie cu mîna plină de bravii noștri soldați, aflați prin spitalele din Turda și se cerce a le alina durerile trupului și mai ales jalea sufletului lor.

În scopul acesta a hotărît, ca pe lîngă suma ce-o va rupe din modestul lor fond de rezervă, și pe lîngă contribuțiile intelectualilor din Turda, să se adrezeze prin acest apel către toate sorioarele, în linia primă din comitatul Turda-Arieș, dar și din alte părți, ca să îndemne pe intelectualii români, ca obicinuitele răscumpărări și felicitărilor de anul nou, să le doneze în favorul răniților din Turda.

În numele milei creștinești ne adresăm cătră stimatele Dne din Cîmpeni, Bistra, Offenbaita, Lupșa, Salcina, Iara Inferioară, Ludosu de mureș, etc. ca numai decît se pornească cite-o colecție în cercul cunoscuților lor, iar sumele adunate să le trimită, cel mult pînă în 1 Ian. st. n. pe adresa casierei reuniunii: Augusta Dr. Moldovan în Turda, pentru ca să avem vreme să facem cumpărările de lipsă pînă în sara crăciunului.

Numele donatorilor se va face cunoscut prin foi, într'o mulțumită publică, încă înainte de anul nou.

Apelăm încă odată la simțul de datorie a femeilor noastre.

Alinarea durerilor celor nenorociți e cea mai frumoasă latură a sufletului femeii române.

Pentru reuniunea femeilor române din Turda:

Lucr. Murășianu, Dr. Augustin Rațiu, presidentă, secretar.

MULȚUMITĂ

Pentru soldații răniți aflați în spitalele din Turda, s'au mai colectat:

Din comuna Murăș Decea, prin Victoria Crișan, Virginia Crișan și Paraschia Poiana: 12 cămeși, 9 pantaloni de pînză, 22 ștergare, 9 ciarșafuri (lepedee), 5 fețe de perini, 1 perină, 2 servetele dela bine simțitoare femei din acea comună.

— Din comuna Grînd-Cristur s'au colectat prin Dnul Vasilie Stănescu, preot și soția sa: 6 cămeși, 3 pârcechi pantaloni de pînză, 15 ștergare, 1 pâr. obiele, 1 bucată de pînză, 1 merindare, 1 lepedeu, dela mai multe bune femei din aceea comună.

Tuturor le aduce mulțumită, în numele celor ajutorați: Reuniunea femeilor române din Turda.

Turda, la 15 Decembre 1914.

Lucr. Murășianu, Dr. Augustin Rațiu, presidentă, secretar.

Strămutare de local.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public din loc și jur, că cu ziua de 1 Ianuarie 1915, mi-am strămutat locuința din Piața-mare Nr. 8, în strada Maierul-de-jos (Alsó-Major uteza) Nr. 23.

Cu toată stima:
HERMANN MAIER
Spediteur.

(o) 1—

Să caută o conducătoare de casă la un preot tînăr și văduv, pe lîngă descrierea împrejurărilor și a stărei familiare, a să trimitte scrisorile sub „Văduvul”, la adresa foii »Libertatea«.

(1445) 1—3

No. 5307/914. admin.

Publicațiune.

— Lemne de foc

Fac prin aceasta cunoscut, în interesul locuitorilor orașului, că orașul are de vânzare lemne de foc foarte bune, — cari, după calitatea lor, se pun în vânzare pe lîngă următoarele prețuri:

1 stingin mestecat (stejar, fag și mestecan), din Valea Corbului, cu 14 cor. acolo pe loc în pădure;

1 stingin lemne de fag, clasa primă, dela Șibișelul-nou, cu 18 cor. acolo pe locul clădirii, sau cu 28 cor. dușe acasă!

1 stingin de fag tot de clasa primă, dus din magazinul de lemne orașenesc, la casă, cu 30 cor.

Lemnele se dau atît locuitorilor din loc, cît și din alte comune, în acelaș preț.

Bilete (țiduli) de lemne, se capătă la oficiul de casă al orașului, în toate zilele de lucru dela 8—12 ore din zi.

Orăștie-Szászváros la 12 Nov, 1914 (1436) 6—6. Iosef Andrae, primar.

Lucru și mulțumire.

Conduși fiind de îndemnul de a strînge a veri mari nu mai avem timp să ne gîndim la susținerea sănătății. La susținerea sănătății trebuie să ne gîndim și în interesul familiei și a datoriei de a lucra. După cum știm de pericol, tot așa ne este greu de a ști și că să ne susținem sănătatea, dacă în fața oricărei indispoziții vom

avea totdeauna la îndemînă un așa articol de casă, după cum e Esența de plante fluidă alui Feller cu marca „Elsa Fluid“.

La dureri de stomac, la ferbințeli, influință, la zgărieturi în git, s'a dovedit de foarte folositoare. — Dl. Matias Polsterer Grubeach-Scharenstein scrie între altele: dureri de cap, junghiuri, toate le alină, dacă folosești „Elsafluid“, cînd

și rău sau ai ferbințeli întrebunțază „Elsafluid“ și răul e delăturat. Fluid Feller nici cînd să nu-ți lipsească, căci 12 sticle costă franco numai 6 cor.

Recomandăm cetitorilor și „Pilulele Elsa“, cari aduc mari foloase. 6 cutioare costă cor. 4'40 franco, tot așa un fluid, pe care îl puteți comanda numai dela apotecarul E. V. Feller, Stubica (Centrale Nr. 119), Croația.